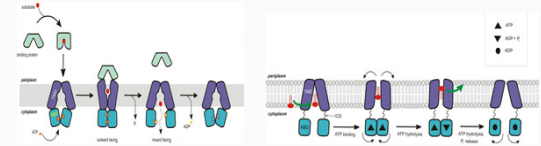

 ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
 Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
 <<Κλινική Φαρμακολογία και Θεραπευτική>>
 Διπλωματική Εργασία
 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΪΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ ΣΤΗ
 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ-ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΞΗ
 Επιβλέπων καθηγητής Μπατζιάς Γεώργιος
 Αλεξανδρούπολη 2014

ABC πρωτεΐνες μεταφορείς : Μεταφέρουν διάφορες ουσίες από τις μεμβράνες του κυττάρου όπως λιπίδια, στεροειδή, μεταβολικά προϊόντα και φάρμακα.

Δομή : A) TMD (transmembrane domain)
 B) NBD (nucleotide binding domain)

Λειτουργία : A) **Εισαγωγείς** ουσιών στο κύτταρο
 B) **Εξαγωγείς** ουσιών από το κύτταρο

Στους **ευκαρυωτικούς** οργανισμούς έχουμε **μόνο** εξαγωγείς ουσιών

ABC πρωτεΐνες μεταφορείς στα ζώα :

Α) **P-γλυκοπρωτεΐνη** : Κωδικοποιείται από το MDR1 ή ABCB1
 Juliano & Ling , 1976 , καρκινικές σειρές κυττάρων
 Εκφράζεται σε : α) καρκινικούς όγκους
 β) φυσιολογικούς ιστούς (έντερο, νεφρούς, πλακούντα, εγκέφαλο, ήπαρ, όρχις, οφθαλμός)
 Είδη ζώων : ποντικός, αρουραίος, τρωκτικά, γάτα, σκύλος, βοοειδή, πιθηκοειδή
 Λειτουργία : απορρόφηση, κατανομή, μεταβολισμός, απέκκριση, φυσιολογικοί φραγμοί (αιματο- εγκεφαλικός, αιματο- όρχη, αιματο- πλακούντα)
 συνεργική δράση με P450 3A4

ABC πρωτεΐνες μεταφορείς στα ζώα :

Β) **MRP (multi drug resistance protein)** : εκφράζεται σε ήπαρ, νεφρούς, πλακούντα, έντερο, εγκέφαλο
 υποστρώματα : οργανικά ανιόντα και υποστρώματα της P-gp

Γ) **BCRP (breast cancer resistance protein)** : εκφράζεται στο μαστό, ήπαρ, έντερο, νεφρούς, πλακούντας

ABC πρωτεΐνες μεταφορείς και φάρμακα κτηνιατρικού ενδιαφέροντος :

- A) χημιοθεραπευτικά
- B) ανθελμινθικά
- Γ) φθοριοκινολόνες
- Δ) αντιδιαρροϊκά (λοπεραμίδη)

Ανθεκτικότητα καρκινικών κυττάρων στα φάρμακα :

Μορφές καρκίνου : Μαστοκύττωμα, αιμαγγειοσάρκωμα, καρκινώματα, μακροσφαιριναμία, πολλαπλό μυέλωμα, οστεοσάρκωμα, καρκίνωμα του μεταβατικού επιθηλίου, ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα, γαστρεντερικό και ηπατικό καρκίνωμα, μυελουπερπλαστικά νεοπλασμάτα, σαρκώματα, σάρκωμα μαλακών ιστών, λεμφουπερπλαστικό νεόπλασμα, νεοπλασμάτα του εγκεφάλου.

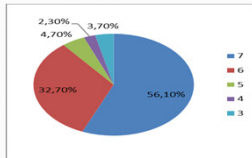
Χημιοθεραπευτικά φάρμακα : κυκλοφωσφαμίδη, χλωραμβουκίλη, λομουστίνη, καρβοπλατίνη, μεθοτρεξάτη, βινκριστίνη, βινπλαστίνη, δοξορουβικίνη, μιτοξατρίνη, L- ασπαραγινάση

Χορηγούνται : Ενδοφλέβια ή per os

Ανθεκτικότητα καρκινικών κυττάρων στα φάρμακα :

- A) Μειωμένη διαλυτότητα φαρμάκων
- B) Ανεπαρκή σύνδεση στους ιστούς
- Γ) Υψηλά ποσοστά πρωτεϊνών στο πλάσμα
- Δ) Μειωμένη κυκλοφορία αίματος στα αγγεία του όγκου
- Ε) Αναποτελεσματικές δόσεις
- ΣΤ) Δράση ABC πρωτεϊνών μεταφορέων

Έκφραση ABCs σε καρκινικά κύτταρα : Πείραμα του Honscha σε 103 σκύλους με καρκίνο στο μαστό. φάρμακα : μεθοτρεξάτη, δοξορουβικίνη
ABC μεταφορείς: P-gp, MRP, BCRP

Ανθεκτικότητα καρκινικών κυττάρων στα φάρμακα :

Ανθεκτικότητα : Αναστολείς TKIs (tyrosine kinase inhibitors) masitinib, gefitinib, erlotinib, ιβερμεκτίνη (νέος αναστολέας) πολλαπλή φαρμακοαντοχή → ανθρακοκυκλίνες, αλκαλοειδή του φυτού Vinca spp.

Ευαισθησία : MDR1 (-/-) ζώα στη δοξορουβικίνη, βινπλαστίνη

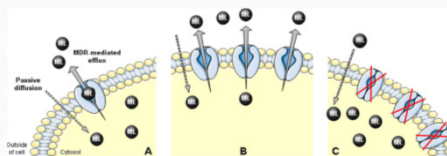
Ανθελμινθικά και ABC πρωτεΐνες μεταφορείς :

Κατηγορίες : 1) βενζιμιδαζόλες (αλμπενταζόλη, φενβενδαζόλη, οξφενδαζόλη)
2) προ-βενζιμιδαζόλες (φεμπανδελή)
3) αγωνιστές υποδοχέων ακετυλοχολίνης (λεβαμιζόλη, πυραντέλη, μινεπαντέλη)
4) μακροκυκλικές λακτόνες (ιβερμεκτίνη, σελαμεκτίνη, μοξιδεκτίνη, μιλμπεκτίνη, αμπαμεκτίνη, ντοραμεκτίνη, επρνομεκτίνη)

Δράση : α) ενεργοποίηση γ-αμινοβουτυρικού οξέος (GABA)
β) διαύλος γλουταμινικού χλωριού

Αλληλεπίδραση MLs με ABCs : α) απορρόφηση από γαστρεντερικό (P-gp)
β) MLs αναστολείς της P-gp
γ) συγκέντρωση των MLs = υπερέκφραση MDR1

Αλληλεπίδραση δύο MLs : αλλαγή στη βιοδιαθεσιμότητα της μίας

Ανθελμινθικά και ABC πρωτεΐνες μεταφορείς :

Ανθεκτικότητα : α) γονιδιακός πολυμορφισμός παρασίτου
β) μετάλλαξη πρωτεϊνικού μεταφορέα

Αναστολείς : βεραπαμίλη, παράγωγα της ιμιδαζόλης, λοπεραμίδη, τρικλαμπενταζόλη, φθοριοκινολόνες, κετοκοναζόλη

Ανθελμινθικά και ABC πρωτεΐνες μεταφορείς :

Μετάλλαξη στο MDR1 γονίδιο : 1985 Pullian
Μετάλλαξη σε ένα ή δύο αλληλόμορφα
[MDR1(-/+), MDR1(+/-), MDR1(-/-)]

Φυλές σκύλων : Collie, longhaired whippet, Shetland sheepdog, miniature Australian shepherd, silken windhoyn, Mc nab, Australian shepherd, Waller, White swiss shered, Old English sheepdog, English shepherd, German shepherd, Border collie (30%-40% από αυτά το παρουσιάζουν)

Παρενέργειες : μυδρίαση, μύση, σιελόρροια, κατάπτωση, λήθαργος, ανορεξία, εμετοί, αταξία, ημικωματώδης-κωματώδης κατάσταση, θάνατος

Τοξικότητα 1) δόσοεξαρτώμενη : α) >100mg/kg ιβερμεκτίνη
β) >400mg/kg μοξιδεκτίνη
γ) >5mg/kg μιλμπεκτίνη
2) ιβερμεκτίνη / ντοραμεκτίνη= υψηλή τοξικότητα
3) MDR1(-/+), MDR1(+/-) = ήπιες διαταραχές
MDR1(-/-) = σοβαρές παρενέργειες

Ανθελμινθικά και ABC πρωτεΐνες μεταφορείς :

Ιβερμεκτίνη : υψηλή τοξικότητα, σταδιακά αυξανόμενες δόσεις (από 100mg/kg/24h, +100mg/kg κάθε μέρα), δόση 400-600mg/kg/24h

Μιλμπεκτίνη : ανεκτή από τους MDR1(-/-) σκύλους, δόση 1-2 mg/kg/24h

Μοξιδεκτίνη : αποτελεσματικότερη, δόση 0,2-0,4 mg/kg/24h

Σελαμεκτίνη : έγκριση από τον FDA, ασφαλής για τους MDR1(-/-) σκύλους, spot-on κάθε 15 μέρες

Γονιδιακός έλεγχος : Veterinary Clinical Pharmacology Laboratory, Wasington State University, Pullman, Wasington; www.vetmed.wsu.edu/vspi

Φθοριοκινολόνες και ABC μεταφορείς :

Gram αρνητικά και θετικά βακτήρια (αναπνευστικό/ γαστρεντερικό)

Ταχεία κατανομή : πνεύμονες, έντερο, **μαστικό αδένα**

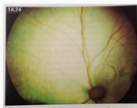
Κατανομή / Απέκκριση : P-gr, BCRP, MRP

Βιοδιαθεσιμότητα (per os) : P-gr

Αποβολή : γάλα (10 φορές μεγαλύτερη συγκέντρωση από πλάσμα)

Δανοφλοξακίνη (danofloxacin-mesyate DM) : έγκριση Ε.Ο.Φ

Μετάλλαξη : ABCB2 /αποκόλληση αμφιβληστροειδούς στη γάτα

Φθοριοκινολόνες και ABC μεταφορείς :

Αναστολείς :	PSC833 (P-gr)	↑ απορρόφηση φθοριοκινολόνης ↓ απέκκριση φθοριοκινολόνης
	GF120918 (P-gr/BCRP)	↑ απορρόφηση φθοριοκινολόνης ↓ απέκκριση φθοριοκινολόνης
	MK571 (MRPs)	↑ απορρόφηση φθοριοκινολόνης ↓ απέκκριση φθοριοκινολόνης
	Ιβερμεκτίνη (P-gr)	↓ απέκκριση φθοριοκινολόνης
	Βεραπαμίλη (P-gr)	↑ απορρόφηση φθοριοκινολόνης
	2 φθοριοκινολόνες	↓ απορρόφηση φθοριοκινολόνων ↓ απέκκριση φθοριοκινολόνων

Αντιδιαρροϊκά και ABC πρωτεΐνες μεταφορείς :

(λοπεραμίδη)

Φυσιολογικά ζώα απομάκρυνση λοπεραμίδης με <αντλία > P-gr (από τον εγκέφαλο)

MDR (-/-) νευροτοξίκωση (διαπερνά αιματο-εγκεφαλικό φραγμό)

Παρενέργειες : σε δόση > 0,14 mg/kg per os

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ

